

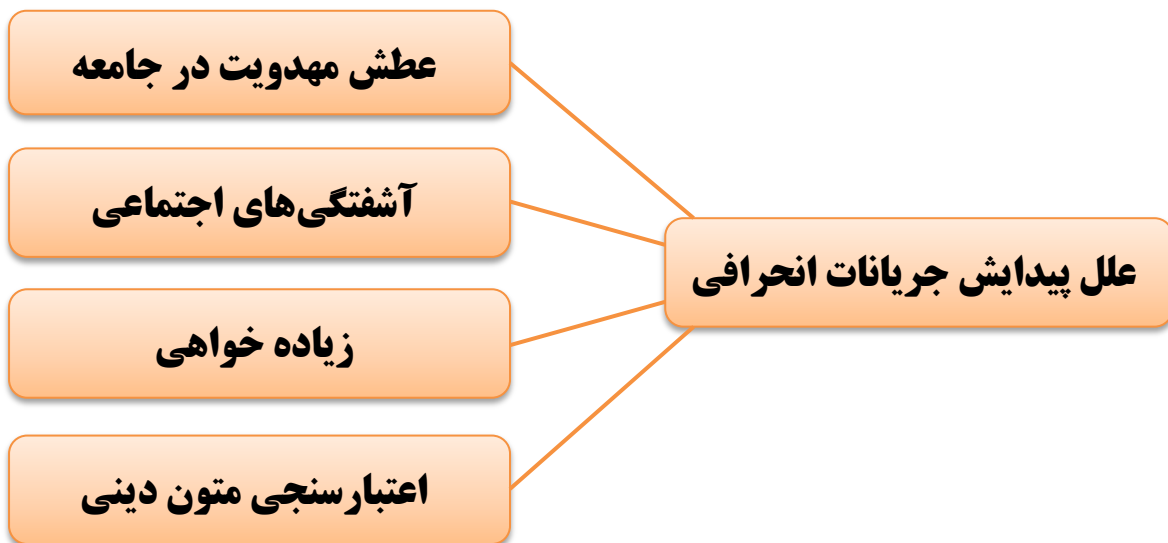
آسیب‌شناسی مهدویت

مقدمه:

در بحث آسیب‌شناسی مهدویت با دو عامل مواجه هستیم:

- عوامل پدید آورنده
- عوامل تداوم دهنده

علل پیدایش و رشد جریانات انحرافی:

✓ عشش مهدویت در جامعه:

هر زمان که عشش مهدویت در جامعه بیشتر است، روند ایجاد و رشد فرقه‌ها بیشتر می‌شود.

✓ آشفتگی‌های اجتماعی:

در طول تاریخ، هرگاه آشفتگی‌های اجتماعی بیشتر بوده، رشد فرقه‌ها نیز بیشتر شده است؛ چون در چنین شرایطی مردم به دنبال آرامش هستند و انتظار منجی دارند. در نتیجه منجی‌گرایی و در عین حال احتمال سوءاستفاده از این شرایط بیشتر می‌شود. رواج بابیت در دوره‌ی قاجار، به این دلیل است.

✓ زیاده خواهی:

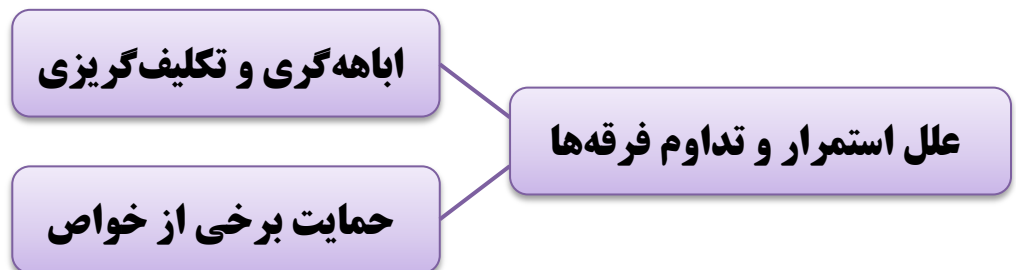
زیاده خواهی یکی دیگر از عوامل تشکیل فرقه‌هاست. در اغلب فرقه‌ها، هم سرکردگان فرقه و هم مریدان او، هیچ کدام قانع نیستند. مثلاً در بحث تشرفات و دیدار با امام، قانع نبودن افراد به اینکه امکان دیدار امام برای همگان ممکن نیست و از طرفی نقل بی‌رویه و افراطی تشرفات، موجب زیاده خواهی افراد برای ملاقات با امام زمان می‌شود.

✓ اعتبار سنجی متون دینی:

باید در مباحث مهدویت سخت‌گیر باشیم و احادیث را با دقت بررسی کنیم. مهدویت یکی از بهترین بسترهای جعل حدیث است. بسیاری از احادیث جعلی توسط یهودیان و مسیحیان تازه مسلمان شده وارد دین شده است. برخی از احادیث مربوط به «دابه الارض» اهل سنت، از این جمله است. ما در این حوزه دو نوع برخورد با احادیث داریم:

- عده‌ای بی‌محابا و بدون دقت لازم، به سراغ روایات می‌روند.
- گروه دیگر با بی‌رحمی و بدون بررسی لازم، سند احادیث را زیر سوال می‌برند.

علل استمرار و تداوم فرقه‌ها:

• اباه‌گری و تکلیف‌گریزی:

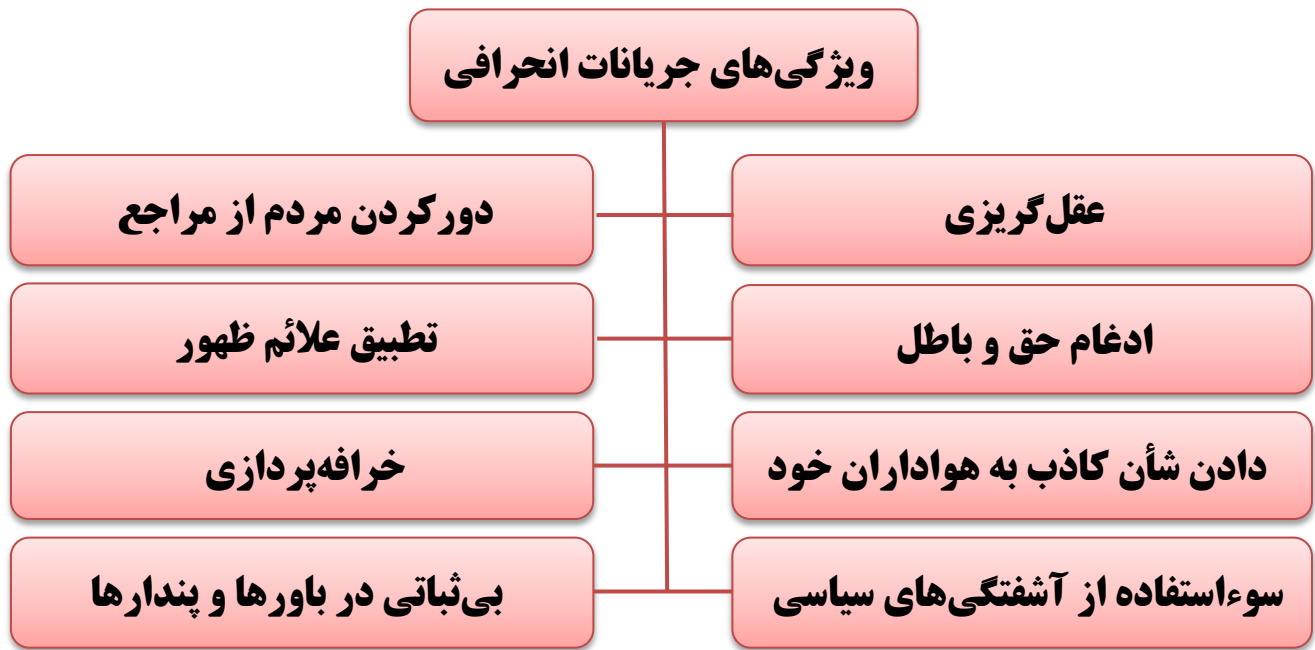
این ویژگی در بین فرقه‌ها بسیار دیده می‌شود. اغلب آنها اینگونه به پیروان خود القا می‌کنند که شما جزء خواص امام زمان هستید و نیازی به انجام برخی اعمال دینی مانند خواندن نماز و ... ندارید. دانستن احکام و حدود شریعت، بهترین راه برای تشخیص هویت موسسین این فرقه‌هاست.

• حمایت برخی از خواص:

گاهی بعضی خواص، با چشم‌پوشی از خطای فرقه‌ها، از آنها حمایت می‌کنند و نام آن را «رأفت» می‌گذارند. در احادیث، خواص جامعه از غفلت و سکوت منع شده‌اند.

«لعنت خدا بر کسی (عالمی) که وقتی بدعت‌ها در جامعه رایج شوند، علمش را آشکار نکند.»

ویژگی‌های جریان‌های انحرافی:

- **عقل‌گریزی:** افراط و تفریط در احکام دین، از ویژگی‌های رایج بین فرقه‌هاست. اگر با عقل‌گرایی و اعتدال به بررسی این جریان‌ها بپردازیم، اشکالات آنها به سادگی مشخص می‌شود.
- **ادغام حق و باطل:** باطل محض هیچ‌گاه جاذب نیست. این فرقه‌ها علاوه بر ادغام حق و باطل برای پوشاندن حق؛ گاهی با مغلطه، کار خود را پیش می‌برند.
- **دور کردن مردم از مراجع:** این ویژگی یکی از ویژگی‌های مهم این فرقه‌هاست. مرجعیت به عنوان کارشناسان اصیل دین هستند و با توجه به اینکه عقل جمعی مرجعیت ما، در سلامت است؛ نباید از آنها فاصله گرفت.
- **فرقه یمانی دروغین،** با استناد به برخی روایات (که نیازمند بررسی دقیق اند) و القای اینکه علما در آخرالزمان جلوی امام زمان می‌ایستند، سعی در دور کردن مردم از علما دارد. در حالیکه خود امام به ما توصیه کرده‌اند که در عصر غیبت به سراغ فقها برویم.
- **خرافه‌پردازی:** این ویژگی از دلایل مهم گسترش فرقه‌ها بخصوص در میان خانم‌هاست. حجت قرار دادن خواب از جمله امور خرافی رایج بین فرقه‌هاست.
- **تطبیق علائم ظهور:** باید به چند پهلوی بودن برخی روایات و درستی سند آنها دقت داشت. مثلاً با اینکه در مورد «شعیب بن صالح» فقط یک روایت صحیح داریم و بقیه‌ی سندها ضعیف است؛ اما این

نشانه همواره مورد تطبیق افراد و فرقه‌ها بوده است. فرقه یمانی دروغین، بر این مبنای همین تطبیق‌گرایی شکل گرفته است.

یکی از اهداف تطبیق‌گرایی و تکرار آن، عادی‌سازی و زیر سوال بردن اصل علامت است.

راهکارهای مبارزه با فرقه‌ها در جامعه مهدوی:

❖ کسب آگاهی از منابع معتبر

❖ **ایجاد اکوسیستم مهدوی در جامعه:** اکوسیستم مهدوی یعنی در مهدویت یک مهندسی فراگیر

داشته باشیم. احساسات، علم و دانش هر کدام جایگاه خود را داشته باشند و به همه‌ی نیازها توجه شود؛ زندگی و همه کارهای ما، معطوف به امام زمان باشد.

❖ **سرعت عمل در برخورد با فرقه‌ها و جریانات انحرافی:** باید با سرعت و قاطعیت عمل کرده و

در این زمینه افشاگری و ایجاد حساسیت کنیم. همچنین باید از تبلیغات آنها جلوگیری شود.

❖ **بالا بردن معلومات دینی:** باید دائماً مطالعه کنیم؛ اصول دین خود را کامل بشناسیم و با قرآن و

تفسیر آن مانوس باشیم. جامعه‌ی مخاطب بسیاری از این فرقه‌ها، از جمله فرقه احمد الحسن یمانی، قشر مذهبی و مهدوی هستند.

کسی که فهم دینی دارد و هندسه‌ی دین را به خوبی می‌شناسد، اسیر فرقه‌ها نمی‌شود.

تدریس استاد رائفی‌پور

موضوع: آسیب‌شناسی مهدویت

خلاصه و چکیده مطالب ارائه شده در کلاس‌های آموزشی معارف مهدویت

تهیه شده در واحد مهدویت موسسه مضاف، مهدیاران [@Mahdiaran](https://www.mahdiaran.com)